

**Fogyatékossgal Élő Személyek
Jogairól Szóló Egyezmény**Terjesztés: Általános
2021. október 11.

Eredeti nyelv: angol

Fogyatékossgal Élő Személyek Jogainak Bizottsága**A Bizottság állásfoglalása a Fakultatív Jegyzőkönyv 5.
cikke értelmében a 44/2017. számú beadvánnyal kapcsolatban¹****□²***A beadványt benyújtotta:*[redacted] (képviseli [redacted]
[redacted] ügyvéd)*A feltételezett áldozat:*

A szerző

Részes állam:

Magyarország

A beadvány dátuma:

2017. július 27. (eredeti beadvány)

Az állásfoglalás elfogadásának dátuma: 2021. szeptember 6. *Dokumentum-hivatkozások:*A Bizottság 70. eljárási szabályán alapuló döntés, amelyet 2017. november 14-én
továbbítottak a részes államnak

(dokumentumformában nem bocsátották ki)

Tárgy:

Cselekvőképesség gyakorlása pénzügyi kérdésekben

*Eljárási kérdések:*A hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítése;
elégtelen megalapozottság*Érdemi kérdés:*

Cselekvőképesség gyakorlása

*Az Egyezmény cikkei:*3. cikk és 12. cikk 3., 4. és 5. bekezdései *A Fakultatív**Jegyzőkönyv cikke:*

2. cikk d) és e) bekezdései

1. A beadvány szerzője [redacted], magyar állampolgár, [redacted]. A szerző állítása szerint az Egyezmény 3. cikkében és 12. cikke 3., 4. és 5. bekezdéseiben biztosított jogainak a részes állam által történő megsértésének áldozata lett. A részes államra nézve az Egyezmény Fakultatív Jegyzőkönyve 2008. május 3-án lépett hatályba. A szerzőt ügyvéd képviseli.

□ Elfogadva a Bizottság huszonötödik ülészakán (2021. augusztus 16–szeptember 14.).

² A jelen beadvány vizsgálatában a Bizottság következő tagjai vettek részt: Rosa Idalia Aldana Salguero, Danlami

Umaru Basharu, Gerel Dondovdorj, Gertrude Oforiwa Fefoame, Vivian Fernández de Torrijos, Odelia Fitoussi, Mara Cristina Gabrilli, Amalia Eva Gamio Ríos, Samuel Njuguna Kabue, Rosemary Kayess, Kim Mi Yeon, Sir Robert Martin, Floyd Morris, Jonas Ruskus, Markus Schefer, Saowalak Thongkuay és Risnawati Utami.

GE.21-14519(E)

Kérjük újrahaznosítani [QR kód]

A. A felek által előadott információk és indoklások összefoglalása

A szerző által előadott tényállás 2.1 A szerző előadja, hogy kisebb mértékű pszicho-szociális fogyatékossgal él. 2009. január 29-én helyezte a szerzőt először gondnokság alá, a polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 15 § (1) bekezdése értelmében, a Jászberényi Járásbíróság, miután a szerzőnél szkizofréniát diagnosztizáltak. A legutóbbi pszichiátriai szakvélemény szerint, amely a gondnokságra vonatkozó bírósági eljárásokban kötelező, téveszmékkel jelentkező dezorientáció tüneteit mutatja.

2.2 2013-ban a szerző a gondnokság felülvizsgálata iránt indított pert.¹ A 2014. június 16-án meghozott jogerős ítéletével a Pesti Központi Kerületi Bíróság megállapította, hogy mentális állapotából kifolyólag a szerző nem volt képes ügyei vitelére, ezért „általános gondnokság” alá helyezték az 1959. évi Polgári Törvénykönyv 14 § (4) bekezdése értelmében. 2015-ben a szerző újabb pert indított ügye bírósági felülvizsgálata érdekében. 2016. február 17-én a Pesti Központi Kerületi Bíróság a gondnokságot a szerző egészségügyi ellátásával kapcsolatos ügyekre korlátozta a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:19 § (2) bekezdése értelmében.

2.3 A szerző előadja, hogy 2016-ig nem volt cselekvőképes a vagyonával való rendelkezési joga gyakorlása tekintetében, mivel a gondnokság kizárta cselekvőképességét. A felülvizsgálati eljárás folytán, a szerző visszanyerte a pénzügyi kérdésekre vonatkozó cselekvőképességét. 2016. június 20-án a gondnok átadta a szerző vagyonának kezelésére vonatkozó végszámadását. A számadás kimutatta, hogy 2012. március 22-én a gondnok a szerző nevében életbiztosítási szerződést kötött. Az Újszász Városi Gyámhivatal jóváhagyta a biztosítási díj fizetését kilenc nappal a szerződés megkötését követően. A szerző előadja, hogy a jóváhagyó irat tanúsága szerint őt nem tájékoztatták a biztosítási szerződésről, és nem biztosították számára a lehetőséget arra, hogy kifejezze véleményét vagy személyes választásait arra vonatkozóan, ugyanis a gondnok egyáltalán nem kérte ki véleményét. A szerző egyáltalán nem kapta meg a szerződés másolatát, a gondnok által előterjesztett kérelem másolatát, sem a gyámhatóság jóváhagyásának másolatát.

2.4 A biztosítási díj összege körülbelül 1.500 \$. A biztosítás egyetlen célja az volt, hogy a szerző temetésének költségeit és kiadásait fedezze a szerző halála esetén. Az egyetlen kedvezményezett a temetkezési vállalkozás. Noha a szerzőnek jogában áll a biztosítás visszavásárlása a szerződés értelmében, a teljes összeget nem szerezheti vissza; a szerző számára ez jelentős veszteséget jelent, ugyanis havi járadéka csupán 203 \$.

2.5 A szerző azt állítja, hogy nem jutott hozzá hatékony hazai jogorvoslathoz, mivel a biztosítási szerződésről csak később tájékoztatták. Ha arról korábban értesült volna, panaszt tehetett volna a gyámhatóságnál. Amint a szerző tudomást szerzett a szerződés meglétéről, írásos panaszt nyújtott be a gyámhatósághoz. Azonban választ nem kapott. A szerző megjegyzi, hogy amennyiben a gyámhatóság válaszolt volna panaszára, az nem változtathatta volna meg az életbiztosítási szerződést. Bár a szerző a pénzügyi kérdések tekintetében visszanyerte teljes cselekvőképességét, ez nem változtat azon, hogy a szerződés érvényes és végrehajtható. 2.6 A szerző pontos dátum megadása nélkül megjegyzi, hogy édesapja panasszal fordult az alapvető jogok biztósához, amelyben többek között az életbiztosítási szerződés megkötését is felvetette. A biztost a gyámhatóság arról tájékoztatta, hogy az életbiztosítás megkötése megfelelt a gondnokok ügyfelek nevében gyakorolt szokásos eljárásának. A szerző megjegyzi, hogy a biztosítótársaság neve automatikusan bekerül a gondnok vagyonkezeléséről szóló számadásra szolgáló nyomtatvány 3. szakaszába, ami azt bizonyítja, hogy az ilyen biztosítási kötvényeket a fogyatékossgal élő személy sajátos érdekeinek értékelése nélkül kötik. A biztos nem állapította meg a szerző alapvető

¹ A nemzeti eljárás részletes bemutatása az alábbi 4.4.–4.6. pontokban található.

jogainak megsértését. A szerző kifejti, hogy mindenesetre a biztosnak a gyámhatósághoz kizárólag nem kötelező jellegű javaslatok megfogalmazására lett volna lehetősége.

A panasz

3.1 A szerző állítása szerint a részes állam elmulasztotta megtenni azokat az intézkedéseket, amelyek tartalmazzák a megfelelő és hatékony biztosítékokat a szerző pénzügyekre vonatkozó cselekvőképességének gyakorlására, ezzel megsértve a szerzőnek az Egyezmény 3. cikkében és 12. cikke 4. és 5. bekezdéseiben biztosított jogait. Az életbiztosítási szerződés megkötésekor a szerző 42 éves volt és jó egészségsnek örvendett. Az életbiztosítás célja, azaz temetési költségeinek fedezete a szerző halála esetén, szükségtelen pénzügyi döntés volt, amelyet gondnoka és a gyámhatóság hozott meg a szerzővel való egyeztetés mellőzéseivel. Ennek következtében, a szerzőt megfosztották azon képességétől, hogy pénzügyeiben döntést hozhasson. A döntés jelentős hatást gyakorol pénzügyi helyzetére. A szerző nem vásárolhatja vissza a szerződést anélkül, hogy jelentős pénzügyi veszteség érne. A szerződés felépítése nyilvánvalóan nem szolgálta a szerző legfőbb érdekét, szándékát vagy választásait.

3.2 A szerző állítása szerint, az Egyezmény 12. cikke 3. bekezdésével összhangban, a részes államoknak kötelessége biztosítani a fogyatékossgal élő személyek részére a támogatást a cselekvőképességük gyakorlásában. A részes államoknak tartózkodniuk kell attól, hogy megtagadják a fogyatékossgal élő személyektől a cselekvőképességüket; sőt, hozzáférést kell biztosítaniuk számukra a szükséges támogatáshoz ahhoz, hogy joghatással bíró döntéseket hozhassanak. A cselekvőképesség gyakorlásához nyújtott támogatásnak tiszteletben kell tartania a fogyatékossgal élő személyek jogait, akaratát és választásait, és az soha nem képezheti a döntéshozatal helyettesítését.

A részes állam észrevételei az elfogadhatóságra vonatkozóan

4.1 2018. január 15-én, a részes állam benyújtotta a beadvány elfogadhatóságára vonatkozó észrevételeit. A részes állam előadja, hogy a beadvány nem elfogadható, a hazai jogorvoslati lehetőségek kimerítetlensége okán. A részes állam megjegyzi, hogy a nemzeti jogszabályok értelmében a szerző volt gondnokával szemben fennálló igényeit érvényesíthette volna polgári peres eljárásban, azzal, hogy keresetét az egy éves elévülési időn belül kellett benyújtania. 4.2 A részes állam kifejti, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság, 2016. február 17-i hozott ítéletében, amely lehetővé tette a szerző számára, hogy önállóan kezelje vagyonát, elrendelte a gondnok kezelésében lévő összes vagyonának a szerző részére történő átadását. Az ítéletben a

Bíróság tájékoztatta a megszűnt tisztségű gondnokot a végszámadásra vonatkozó szabályokról. Továbbá tájékoztatta a szerzőt, hogy peres úton érvényesítheti a hivatásos gondnokkal szemben fennálló esetleges követeléseit. A Bíróság rámutatott továbbá arra, hogy a követelések elévülési ideje egy év, kivéve, ha az érintett fél csak később szerzett tudomást a követelése alapjául szolgáló okokról. Ilyen esetekben a határidőt ettől a későbbi időponttól kell számítani, feltéve, hogy a követelés érvényesíthetőségére vonatkozó idő nem telt el az elévülési szabályai szerint. Ha az életbiztosítási szerződést érvényesen kötötték meg, akkor az ugyanazon feltételekkel mondható fel, amelyek akkor lettek volna alkalmazandók, ha a szerző a megkötés időpontjában cselekvőképes lett volna. A magyar bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy a szerződést érvényesen kötötték-e meg. Az illetékes bíróság hatáskörébe tartozik annak vizsgálata is, hogy a gyámhatóság megfelelően járt-e el, amikor feljogosította a gondnokot az életbiztosítási szerződés megkötésére.

4.3 A részes állam előadja, hogy a volt gondnok végszámadását 2016. június 20-án továbbította a szerzőnek, illetve 2016. június 27-én pedig a gyámhatóságnak. A volt gondnok 2017. december 13-án tett nyilatkozata szerint a szerző nem indított keresetet a számadás ügyében a jogszabályi előírások szerint, ezért nem merítette ki a hatékony és nemcsak elméletileg, hanem gyakorlatilag is elérhető hazai jogorvoslati lehetőségeket. A szerző mindössze az alapvető jogok biztosához nyújtott be panaszt a jogvédelem érdekében. Ez a jogintézmény azonban nem felel meg a hatékony

hazai jogorvoslatra vonatkozó követelményeknek, ugyanis nem képes kötelező erejű határozatot hozni.

4.4 A Jászberényi Járásbíróság 2009. január 29-én kelt, 2009. március 7-én jogerőre emelkedett határozatával a szerzőt cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, és egyúttal rendelkezett a gondnokság alá helyezés kötelező felülvizsgálatának legkésőbbi időpontjáról, ami az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három év. A bíróság döntését az igazságügyi pszichiáter szakvéleményére alapozta, aki megállapította, hogy a paranoid szkizofrénia, amellyel a szerző több éve élt, személyisége súlyos károsodását eredményezte, mivel nem volt képes a kritikai ítéletalkotás gyakorlására. Érzelmi megnyilvánulásai inadekvátak voltak, elszakadt a mindennapi élet problémáitól, alkalmatlan volt az önálló életvitelre. 4.5 A szerző 2012. januárjában, a gondnokság alá helyezése kötelező felülvizsgálati határideje előtt kérelmezte a gondnokság megszüntetését. A bírósági eljárást követően a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. május 31-én kelt határozatával megszüntette a cselekvőképességet kizáró gondnokságot, és másfajta gondnokságot rendelt el, amely cselekvőképességét általánosan korlátozta, tekintettel az ügyei viteléhez szükséges megértési képessége tartós és súlyos csökkenésére. Az igazságügyi pszichiáter szakvéleménye szerint a szerző továbbra is paranoid szkizofréniában szenvedett. Kognitív szinten nem azonosítható akut kóros tartalom, azonban az alapbetegsége torzító jellemzői megfigyelhetők a személyiségében. Betegsége a kritikai ítéletalkotás funkcióinak súlyos károsodásához vezetett. Gyakorlati képességeit nem tudta érdemben alkalmazni, irreális jövőterveket szőtt. Nem volt képes önálló életvitelre; a napi ügyeinek viteléhez szükséges belátási képessége tartósan és jelentősen megromlott. A cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezése következő felülvizsgálatának időpontját a Bíróság a bírósági határozat napjától számított öt évre tűzte ki.

4.6 A szerző 2015-ben kezdeményezte gondnokság alá helyezésének megszüntetését. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2016. február 17-én meghozott, 2016. március 22-én jogerőssé vált határozatában felülvizsgálta a szerző cselekvőképességet korlátozó általános gondnokság alá helyezését, és a korlátozást az egészségügyi ellátással kapcsolatos jogok gyakorlására csökkentette. Minden más ügyben a szerző visszanyerte teljes cselekvőképességét. A bíróság elrendelte, hogy gondnokság alá helyezésének következő felülvizsgálatára két év múlva kerüljön sor. Az ügyben kirendelt igazságügyi pszichiáter szakvéleménye szerint a szerző kóros utalásokkal, kóros gondolatokkal jellemezhető pszichiátriai zavarban – vagyis téveszmében – szenvedett. Kritikai gondolkodása és ítélőképessége azonban megmaradt; akut pszichiátriai tünetek már egy ideje nem jellemezték, a napi ügyeinek viteléhez szükséges beleegyezési képesség tartós és súlyos sérülése csak nagyon szűk téren, mégpedig az egészségügyi ellátás kérdésében volt megfigyelhető.

4.7 A részes állam előadja, hogy a gondnokság hozzájárult a szerző állapotának javulásához. A megromlott vagy konfliktusokkal terhelt családi viszonyok folytán kialakult hozzátartozói gondoskodás hiányában, gondnoka gondoskodott a bentlakásos ellátó intézményben történő elhelyezéséről. A megfelelő és szakszerű ellátás következtében a szerző, aki korábban nem volt tudatában rendellenességének, visszanyerhette belátási képességét. A részes állam kifejti, hogy a hazai jogszabályok értelmében gondnokság alá csak az a nagykorú személy helyezhető, akinek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége – pszichés állapota, vagy szellemi fogyatkozása miatt –, tartósan teljesen hiányzik. Az elhelyezés felülvizsgálata kötelező. A részes állam előadja, hogy ezt a törvényi biztosítékot teljes mértékben alkalmazták a szerző esetén.

4.8 A részes állam kifejti, hogy az 1959. évi Polgári Törvénykönyv a cselekvőképesség bírósági korlátozására három lehetőséget írt elő: a cselekvőképességet kizáró gondnokságot, a cselekvőképességet általánosan korlátozó gondnokságot, valamint a cselekvőképességet egyes ügycsoportok vonatkozásában korlátozó gondnokságot. A részes állam előadja, hogy mivel a szerző cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt állt, gondnoka megköthette nevében az életbiztosítási szerződést. Tájékoztatja a Bizottságot, hogy a gondnoknak a szerződés megkötéséhez a gyámhatóság jóváhagyását is meg kellett szereznie, aminek eleget is tett. A régi Ptk.-hoz hasonlóan a jelenlegi Ptk. is úgy rendelkezik, hogy a gondnok a döntés meghozatala előtt köteles meghallgatni a gondnokolt személy kívánságait és kéréseit, ha az képes a véleménye kinyilvánítására, és lehetőség szerint figyelembe kell vennie azokat. További fontos biztosíték, hogy a gondnok vagyonkezelésének a gondnokolt személy jólétének támogatását kell szolgálnia. A gondnok köteles a gondnokolt személyes kívánságait figyelembe venni és a jogos szükségleteit lehetőség szerint teljesíteni, ha a vagyon állapota ezt lehetővé teszi.

4.9 A részes állam rámutat, hogy amikor a szerző cselekvőképességét kizáró gondnokság alatt állt, a gyámhatóság egymás után több hivatásos gondnokot jelölt ki számára. A hivatásos gondnok minden egyes váltásakor a hatóság azt is értékelte, hogy a szerző maga tud-e megjelölni olyan személyt, akit gondnokául ki lehet nevezni, illetve, hogy a hozzátartozói közül valaki alkalmas-e a tisztség betöltésére és vállalná-e a gondnoki tisztség ellátását. Egyetlen hozzátartozója sem vállalta, hogy gondnokául járjon el, a szerző által megjelölt személy, élettársa pedig, ahogyan az a lefolytatott eljárás során megállapításra került, a feladat ellátására alkalmatlannak minősült. A szerző a gondnok közbenjárásának eredményeképp rendszeres jövedelemhez jutott. Továbbá, a visszamenőlegesen folyósított ellátások folytán jelentős összegű készpénzt halmozott fel, amelyet a gyámhatóság fenntartásos betétszámláján helyeztek el. A jövedelem kezelésében a gondnok kellő gondossággal járt el. A szerző jövedelmét mindig a szerző nevére vezetett betétszámlára utalta át, az ápolási költségek és a várható megélhetési költségek levonása után. A pénzügyi intézmény a gondnok kérelmére és a gyámhatóság hozzájárulásával volt jogosult ügyletek végrehajtására.

4.10 A részes állam előadja, hogy 2012. március 22-én meghozott és ugyanazon a napon jogerőre emelkedett határozatában a gyámhatóság engedélyezte, hogy a szerző körülbelül 1.500 dollárt folyósítson egy biztosítótársaságnak a szerző halála esetén a megfelelő temetés költségeinek fedezetéül szolgáló életbiztosítás egyszeri kifizetése céljából.

4.11 A részes állam kifejti, hogy az eljárás során a szerző állapota lehetetlenné tette gondnoka és a gyámhatóság számára, hogy véleményét kikérje. Amennyiben a szerző véleménye kikérhető lett volna, azt a gyámhatóság köteles lett volna az eljárási szabályok szerint figyelembe venni.

4.12 A szerző 2014-ben panaszt nyújtott be életbiztosításával kapcsolatosan az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához. A biztos 2014. szeptember 18-án kelt levelében értesítette a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámügyi Osztályát arról, hogy a panasz vizsgálata során megállapította, hogy a kirendelt hivatásos gondnok rendszeres kapcsolatot tartott fenn a gondozásában levő szerzővel, és hogy minden hétfőn személyesen elérhető volt abban a bentlakásos szociális intézményben, ahol a szerző tartózkodott. Bonyolult családi ügyek miatt a szerző hozzátartozói nem járultak hozzá, hogy halála esetén megfelelő temetésről gondoskodjanak számára. Ilyen esetekben bevett gyakorlat volt az életbiztosítási szerződés megkötése a fogyatékossgal élő személy temetési költségeinek fedezésére. Tekintettel arra, hogy a szerző családi élete konfliktusokkal volt terhelt, családi helyzete megromlott, és testi bántalmazáshoz és rendőri intézkedéshez vezetett, a gondnok és a gyámhatóság is úgy ítélte meg, hogy egy ilyen biztosítás a szerző érdekeit szolgálja. Ebből kifolyólag az alapvető jogok biztosa végezetül megállapította, hogy a rendelkezésre álló dokumentumok alapján a gondnok intézkedését illetően nem történt alapjogsérelem. A biztos ezzel az eljárást megszüntette.

4.13 A részes állam végezetül előadja, hogy a szerző vagyona kezelése során a kirendelt gondnok teljes mértékben figyelembe vette a szerző érdekeit. Ettől a következtetéstől függetlenül a szerző nem merítette ki a rendelkezésére álló és hatékony jogorvoslati lehetőségeket, ezért panaszának elutasításának van helye.

A szerző megjegyzései a részes állam elfogadhatóságra vonatkozó észrevételeire

5.1 2018. március 14-én a szerző benyújtotta a részes állam elfogadhatóságra vonatkozó észrevételeire tett megjegyzéseit. A szerző nem vitatja, hogy a 2013. évi Polgári Törvénykönyv 2:37 § rendelkezik a volt gondnok perbe fogásának eljárásáról, amennyiben a gondnok által előterjesztett számadás hibás. A szerző előadja, hogy az ő esetében ez nem hatékony jogorvoslat, ugyanis ez az eljárás a gondnok számadása során felmerülő szabálytalanságok vagy mulasztások, illetve a gondnok jogellenes cselekményéből eredő anyagi kár orvoslására irányul.

5.2 Megjegyzi, hogy jelen ügyben nem állítja a számadás csalárd jellegét, és nem vitatja a biztosítási szerződés jogszerűségét sem. Azzal érvel, hogy mivel a biztosítási szerződés a kötelmi jog alapján jogszerű volt, értelmetlen lett volna a gondnok ellen pert indítani. Azzal érvel, hogy a részes állam által hivatkozott hazai jogorvoslat nem hatékony, ugyanis nem állt módjában orvosolni azt a tényt, hogy a 2012-ben lezajlott döntéshozatali folyamatban nem kérték ki a szerző véleményét, különös tekintettel arra, hogy a szerződés létezéséről 2016-ig nem is tájékoztatták.

5.3 A szerző panasza fő pontjaként vitatja a biztosítási szerződés megkötésének eljárását, mivel akaratát és választásait teljesen mellőzték, megsértve az Egyezmény 12. cikkének 4. bekezdését, és ennek következtében nem állt lehetőségében pénzügyei ellenőrzése vagy legalább az azok vitelébe való beleszólás, ami sérti az Egyezmény 12. cikkének 5. bekezdését. A gondnok és a gyámhatóság eljárása nem felelt meg az Egyezményben, különösen a 12. cikk 3. bekezdésében foglalt szemléletnek, amely szerint a részes államnak biztosítania kell a fogyatékossgal élő személyek számára a támogatást cselekvőképességük gyakorlásában. A döntéshozatali folyamatba való bevonásának az Egyezmény 12. cikke értelmében kötelezőnek kellett volna lennie, és ez a kötelezettség akkor is felmerül, ha cselekvőképességét a nemzeti jogszabály értelmében korlátozták. Az a jogszabály, amely alapján cselekvőképességét korlátozták, egyértelműen ellentétes a 12. cikkel.

5.4 A részes állam azon érvelését illetően, miszerint a gondnokság pusztán meglehetősen lehetett volna gondnoka és a gyámhatóság számára a szerző véleményének kikérését, és miszerint a biztosítási szerződés megkötését az indokolta, hogy a szerző családi élete konfliktusokkal terhelt volt, a szerző kiemeli, hogy a biztosítási szerződés megkötésének gyámhatósági jóváhagyása nem hivatkozik ezen állítások egyikére sem. Azt is kiemeli, hogy a részes állam nem vitatja a tényt, hogy a bevonására vonatkozó kötelezettséget teljesen mellőzték. A hatóságok feladata lett volna, hogy proaktív lépéseket tegyenek a szerző bevonásának biztosítása érdekében, és gondoskodjanak arról, hogy a szerzőt tájékoztassák és részt vegyen a döntéshozatali eljárásban.

5.5 A szerző hivatkozik az 1. sz. Általános Kommentár (2014) 17. pontjára, amelyben a Bizottság rögzíti, hogy a fogyatékossgal élő személyeknek a cselekvőképességük gyakorlása során nyújtott támogatás magába foglalhat az egyetemes tervezéssel és akadálymentesítéssel kapcsolatos intézkedéseket annak érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek számára lehetővé tegyék a bankszámlanyitáshoz, szerződéskötéshez vagy egyéb társadalmi ügyek viteléhez szükséges jogcselekmények elvégzését. Ilyen támogatást soha nem nyújtottak neki.

5.6 A szerző hivatkozik a részes állam első időszaki jelentésének záró észrevételeire is, amelyekben a Bizottság azt javasolta, hogy a részes állam hatékonyan alkalmazza a Polgári Törvénykönyve és a kapcsolódó jogszabályai szerinti jelenlegi felülvizsgálati folyamatot, hogy azonnali lépéseket tegyen a gondnokságtól való eltérés érdekében, hogy a helyettesítő döntéshozatalról olyan támogatott döntéshozatalra történjen áttérés, amely tiszteletben tartja a személy autonómiáját, akaratát és választásait, és maradéktalanul megfelel az Egyezmény 12. cikkének, beleértve az egyén azon joga tekintetében, hogy saját jogán adja és vonja vissza megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezését a gyógykezelésbe, férjen hozzá az igazságszolgáltatáshoz, szavazzon, házasságot kössön, munkát végezzen és megválassza lakóhelyét.² A szerző előadja, hogy a részes állam még nem tette meg ezeket a lépéseket a helyettesítő döntéshozatalról a támogatott döntéshozatalra való áttérés érdekében. Esetében „önrendelkezését” teljes mértékben helyettesítette a gondnoka és a felügyeleti hatóság döntése.

5.7 Végül pedig a szerző hivatkozik a részes állam összevont második és harmadik időszaki jelentésének benyújtását megelőző kérdések körére, amely kapcsán a Bizottság felkérte a részes államot, hogy határozza meg azokat a lépéseket, amelyeket minden gondnokság és a helyettesítő döntéshozatal eltörlése, illetve azoknak olyan támogatott döntéshozatallal történő felváltása érdekében tett, amely összhangban van az Egyezménnyel és az 1. számú Általános Kommentárral, és tájékoztassa a Bizottságot arról, hogyan tartották tiszteletben az egyén választását, akaratát és választásait, amikor támogatást nyújtottak az egyénnek a döntéshozatalban.³

A részes állam észrevételei az ügy érdemére vonatkozóan

6.1 2018. szeptember 12-én, a részes állam benyújtotta a beadvány érdemére vonatkozó megjegyzéseit. Előadja, hogy fenntartja az előző észrevételekben kifejtett álláspontját.

² CRPD/C/HUN/CO/1, 26. pont

³ CRPD/C/HUN/QPR/2-3, 16. pont

6.2 A részes állam meglátása szerint a szerző nem a részes állam vonatkozó jogszabályi rendelkezéseinek megfelelőségét vitatta, hanem a szerző részére a konkrét ügyben nyújtott tájékoztatás elmaradását. Ugyanakkor bemutatta a Bizottságnak a gondnok 2018. szeptember 11-én kelt nyilatkozatát is, azon álláspontja alátámasztásául, hogy a gondnok a megbízása során az elvárható gondossággal járt el. Kéri, hogy a Bizottság vegye figyelembe ezt a nyilatkozatot, amelyben a gondnok előadja, hogy minden hétfő délután biztosította az ügyfélfogadási időt abban az intézményben, ahol a szerző lakott. Az ügyfélfogadási idő alatt a szerző soha nem látogatta meg őt önként. A gondnok többször is meglátogatta a szerzőt. Pénzügyi kérdésekkel kapcsolatos véleményének kikérése azonban lehetetlennek tűnt, ugyanis a szerző „elutasítóan reagált rá, és nem volt hajlandó felkelni az ágyából”. A gondnok jelezte, hogy rendszeresen tanácskozott, illetve szoros kapcsolatban állt az egészségügyi ellátó személyzettel. Fenntartotta, hogy az életbiztosítás szükségessége megfelelően indokolt volt, mivel a szerző hozzátartozói nem járultak hozzá a megfelelő temetésről való gondoskodáshoz, a szerző ügyiratában rendőri intézkedéssel végződő családon belüli erőszakról szóló jelentések szerepelnek, és a szerző elismerte, hogy családi helyzete rontotta egészségi állapotát. A gondnok végezetül előadta, hogy az életbiztosítási szerződés megkötésekor a szerző állapota miatt nem volt képes véleménye kifejezésére, és családtagjai soha nem kértek tájékoztatást a szerző ügyeiről.

A szerző megjegyzései a részes állam érdemre vonatkozó észrevételeire

7.1 2019. május 8-án a szerző benyújtotta a részes állam érdemre vonatkozó észrevételeire tett megjegyzéseit. Kiemeli, hogy a részes állam ismét nem vitatta a panasz elfogadhatóságát. 7.2 A szerző ismételtlen előadja, hogy a részes állam elmulasztotta megtenni mindazokat a megfelelő és hatékony intézkedéseket, amelyekkel biztosítható a szerző pénzügyi kérdésekre vonatkozó érdekeinek figyelembe vétele, ezzel megsértve a szerzőnek az Egyezmény 3. cikkét és 12. cikke 4. és 5. bekezdéseit.

7.3 A szerző vitatja a gondnok nyilatkozatát. Tagadja, hogy a gondnok kikérte a szerző véleményét a biztosítási szerződés aláírására vonatkozóan. Ezt megerősíti a tény, hogy sem a gondnok, sem a gyámhatóság nem adta át részére a biztosítási kötvény és szerződés másolatát a gondnokság megszűnése előtt. Vitatja továbbá az állítást, miszerint állapota miatt nem volt képes véleménye kifejezésére. Az életbiztosítási szerződés megkötésekor a szerző 42 éves volt és jó egészségnek örvendett és örvend még most is. Állítja, hogy a biztosítás célja – temetési költségei fedezetének biztosítása – felelőtlen pénzügyi döntés volt, amely ellentétes volt az ő érdekeivel. A szerző előadja, hogy józan ész szerint azok, akikről úgy tekinthető, hogy temetésükkel kapcsolatos intézkedésekre van szükség, hozzátartozók nélküli idős személyek vagy súlyos vagy gyógyíthatatlan fizikai állapotú személyek. A szerző véleménye szerint a részes állam nem tudta bizonyítani, hogy a szerződés észszerű döntés volt a szerző egyéni körülményei között. A gondnok által vállalt súlyos pénzügyi teher irracionális és szükségtelen volta hatalommal való visszaélésnek minősül, amelyet a részes állam nem akadályozott meg.

7.4 A szerző előadja, hogy feltételezve – de nem megengedve – megtakarításainak túlnyomó részét érintő komoly pénzügyi döntésekről nem tudott véleményt nyilvánítani, a gondnoknak és a gyámhatóságnak meg kellett volna várnia, amíg állapota javul. A részes állam nem tudta kielégítő érvekkel bizonyítani, hogy minden megfelelő és hatékony intézkedést megtett annak biztosítására, hogy a szerző ellenőrzést gyakoroljon pénzügyei felett.

A részes állam további észrevételei

8.1 2019. július 29-én a részes állam további észrevételeket nyújtott be. Ismételtlen előadja, hogy a szerző nem merített ki minden hazai jogorvoslati lehetőséget. Ha az életbiztosítási szerződést érvényesen kötötték meg, akkor az ugyanazon feltételekkel mondható fel, amelyek akkor lettek volna alkalmazandók, ha a szerző a megkötés időpontjában cselekvőképessé lett volna. A részes állam ismételtlen előadja, hogy az illetékes bíróság hatáskörébe tartozik annak vizsgálata is, hogy a gyámhatóság megfelelően járt-e el, amikor feljogosította a gondnokot az életbiztosítási szerződés megkötésére.

8.2 A részes állam ismételtelen előadja azt is, hogy a gondnok hozzájárult a szerző állapotának javulásához, mivel megfelelő és szakszerű ellátást biztosító bentlakásos ellátó intézményben helyezte el, ahol visszanyerhette belátási képességét.

8.3 A részes állam továbbá ismételtelen előadja azt is, hogy az életbiztosítási szerződés megkötésére irányuló eljárás során a gondnoknak nem volt lehetősége kikérni a szerző véleményét, mivel azt a cselekvőképességét kizáró gondnokság alá helyezték.

8.4 A részes állam végezetül előadja, hogy a panasz elutasításának van helye annak okán, hogy a hazai jogorvoslati lehetőségeket nem merítették ki, és, mindenesetre, a szerző vagyona kezelése során a kirendelt gondnok teljes mértékben figyelembe vette a szerző érdekeit.

A szerző megjegyzései a részes állam további észrevételeire

9.1 2019. november 18-án a szerző benyújtotta a részes állam további észrevételeire tett megjegyzéseit. A szerző előadja, hogy a hazai jogorvoslati lehetőségeket kimerítették, mivel a Polgári Törvénykönyv 2:37 § (4) és (5) bekezdéseiben előírt és a részes állam által hivatkozott eljárás nem minősül hatékony jogorvoslatnak, ugyanis az kizárólag a számadás benyújtása során felmerülő szabálytalanságokból vagy mulasztásokból fakadó követeléseket érint. Nem létezett hazai jogorvoslati lehetőség, amellyel kifogásolhatta volna, hogy akaratát és választásait teljesen figyelmen kívül hagyták, és ennek következtében nem állt lehetőségében pénzügyei ellenőrzése vagy legalább az azok vitelére való beleszólás.

9.2 A részes állam azon érvelését illetően, hogy a temetkezési szolgáltatást fedező életbiztosítás hozzájárult a szerző javulásához, a szerző vitató előadása szerint ez az állítás nyilvánvalóan megalapozatlan. A szerző azt állítja, hogy nem állapítható meg közvetlen összefüggés a meggyengült szellemi állapotból (pszichiátriai betegségéből) való felépülés és az életbiztosítási szerződés fennállása között. Az „általános észszerűség” érvén kívül azt is előadja, hogy egy ilyen összefüggés lehetetlenségét bizonyítja, hogy a szerző nem is tudott a szerződésről addig, amíg gondnoka be nem nyújtotta a pénzügyeiről szóló végszámadását.

9.3 A szerző nem vitatja a részes állam érvelését, miszerint a gondnok tevékenysége általában hozzájárult a szerző jólétéhez. Ugyanakkor előadja, hogy követelése nem a gondnokság általános értékelésén alapul, hanem azon, hogy nem konzultáltak vele az életbiztosítási szerződésről. Ismételtelen előadja, hogy az életbiztosításra költött pénz megtakarításainak jelentős részét tette ki.

9.4 A részes állam azon érvelését illetően, hogy egészségi állapota miatt nem konzultáltak vele, a szerző azt állítja, hogy ezt egyetlen orvosi jelentés sem támasztja alá. Önmagában az a tény, hogy gondnokság alá helyezték, nem elegendő ennek az állításnak az alátámasztására. A szerző előadja, hogy egészségügyi állapota kielégítő volt a kapott ellátásnak köszönhetően. Azon joga, hogy konzultáljanak vele a fontos pénzügyi döntések meghozatalában, nem függhet egészségi állapotától, mivel sem Egyezmény, sem a Polgári Törvénykönyv nem ír elő ilyen feltételt.

9.5 A szerző nem vitatja a részes állam nyilatkozatát, miszerint az életbiztosítás megvásárlása megfelelt a gyámhatóságnak a fogyasztókkal élők temetési költségei fedezése érdekében követett, bevált, szabályos eljárásának. Álláspontja szerint azonban ez nem jelenti azt, hogy nem kellett volna kikérni a véleményét. Visszautal arra, hogy a szerződés megkötésekor mindössze 42 éves volt, és a gondnokság 2012-ben került bírósági felülvizsgálatra. Kétli, hogy ebben a korban sok személy, hasonló anyagi lehetőségek mellett, rendelkezne ilyen biztosítással. Kiemeli azt is, hogy a gondnokság időben korlátozott, ezért az alapfeltevésnek az kellett volna lennie, hogy visszanyeri teljes cselekvőképességét. Azt állítja, hogy a temetési díjakat fedező életbiztosítás szükségessége nem tekinthető indokoltnak és a fogyasztókkal élő személy érdekeit szolgálónak, kivéve, ha az illető személy gyógyíthatatlan beteg és/vagy idős.

9.6 A szerző végezetül előadja, hogy a részes állam nem vitatja a szerző kérelmének alapvető állítását, nevezetesen a konzultálás elmaradását. Ismételtelen előadja, hogy mind az Egyezmény (12. cikk 4. és 5. bekezdései), mind a Polgári Törvénykönyv kötelezi a hatóságokat arra, hogy konzultálást kezdeményezzenek a fogyatékossgal élő személyek pénzügyi érdekeivel kapcsolatos visszaélések megelőzése érdekében. A döntést akaratától és választásaitól függetlenül hozták meg, az életbiztosítás pedig nem támogatta jólétét.

B. A Bizottság előtti ügyek és eljárások

Az elfogadhatóság vizsgálata

10.1 A beadványban foglalt bármely követelés vizsgálata előtt a Bizottságnak a Fakultatív Jegyzőkönyv 2. cikkével és eljárási szabályzatának 65. szabályával összhangban arról kell határoznia, hogy az ügy elfogadható-e a Fakultatív Jegyzőkönyv értelmében.

10.2 A Bizottság megbizonyosodott arról, a Fakultatív Jegyzőkönyv 2. cikkének c) bekezdésében előírtaknak megfelelően, hogy ugyanazt az ügyet a Bizottság még nem vizsgálta, és azt nem vizsgálták és nem is vizsgálják más nemzetközi vizsgálati eljárás vagy rendezési eljárás keretében.

10.3 A Bizottság tudomásul veszi a részes állam érvelését, miszerint a szerző nem merítette ki az összes rendelkezésre álló hazai jogorvoslati lehetőséget, mivel a részes állam illetékes bíróságának kellett volna megvizsgálnia, hogy a gyámhatóság megfelelően járt-e el az életbiztosítási szerződés megkötése során, amikor feljogosította a szerző gondnokát, hogy a szerző nevében megkösse a szerződést. Tudomásul veszi a részes állam érvelését, miszerint a szerző az egyéves elévülési időn belül polgári peres eljárásban érvényesíthette volna követelését a volt gondnokával szemben, amit a szerző elmulasztott megtenni. A Bizottság ugyanakkor tudomásul veszi a szerző megkérdőjelezetlen érveit is, amelyek szerint: a) a gondnok ellen a nemzeti jogszabály szerint csak a gondnok számadása során felmerülő szabálytalanság vagy mulasztás, illetve a gondnok jogellenes cselekményéből eredő anyagi kár esetén indítható peres eljárás; b) esetében ez a jogorvoslat nem volt hatékony, mivel nem állítja, hogy a gondnok cselekménye csalárd lett volna, és nem vitatja a biztosítási szerződés jogszerűségét sem; és c) nem álltak rendelkezésre hazai jogorvoslati lehetőségek azon állítása kapcsán, hogy nem konzultáltak vele és nem vették figyelembe akarátát és választásait az életbiztosítási szerződés megkötését illetően. A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a részes állam elmulasztotta meghatározni, hogy a szerző milyen hazai jogorvoslattal élhetett volna követelése kapcsán, a Bizottság előtt. Mindezekre tekintettel a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szerzőnek nem állt rendelkezésére hatékony jogorvoslat, és az Egyezmény 12. cikkének 3., 4. és 5. bekezdései szerinti követelése a Fakultatív Jegyzőkönyv 2. cikkének d) bekezdése értelmében elfogadhatók.

10.4 Ami a szerzőnek az Egyezmény 3. cikke szerinti állításait illeti, a Bizottság visszautal arra, hogy általános jellegre tekintettel ez a cikk elvileg nem képezi önálló követelések alapját, és csak más, az Egyezményben biztosított anyagi jogokkal együtt lehet rá hivatkozni.⁴ A jelen ügyben a Bizottság megállapítja, hogy a szerző nem támasztotta alá az Egyezmény 3. cikke szerinti állításait, és a beadványnak ezt a részét a Fakultatív Jegyzőkönyv 2. cikkének e) bekezdése értelmében elfogadhatatlannak minősíti.

10.5 Ennek megfelelően és tekintettel arra, hogy az elfogadhatóságnak nincs egyéb akadálya, a Bizottság a beadványt elfogadhatónak minősíti a szerzőnek az Egyezmény 12. cikkének 3., 4. és 5. bekezdései szerinti követelése tekintetében, és az érdemi vizsgálattal folytatja.

Érdemi vizsgálat

11.1 A Bizottság a Fakultatív Jegyzőkönyv 5. cikkével és eljárási szabályzata 73. szabályának (1) bekezdésével összhangban a hozzá beérkezett összes információ fényében megvizsgálta a beadványt.

11.2 A jelen ügyben a Bizottságnak azt a kérdést kell megvizsgálnia, hogy a gyámhatóság azon döntése, amellyel lehetővé tette, hogy a szerző gondnoka a szerző nevében életbiztosítási szerződést kössön, sérti-e az Egyezmény 12. cikke 3., 4. és 5. bekezdéseiben foglalt jogait. A Bizottság tudomásul veszi a szerző állításait, miszerint az életbiztosítási szerződés megkötése előtt nem konzultáltak vele, és nem vették figyelembe akarátát és választásait.

⁴ Lásd Bacher kontra Ausztria (CRPD/C/19/D/26/2014), 8.11. pont; és Beasley kontra Ausztrália (CRPD/C/15/D/11/2013), 7.5. pont

11.3 A Bizottság figyelembe veszi a részes állam okfejtését, miszerint a szerző cselekvőképességét kizáró gondnokság fennállása és a szerződésalkötéskori állapota miatt a szerző véleményét nem lehetett kikérni. Tudomásul veszi továbbá a részes állam érvelését, miszerint az életbiztosítási szerződés szerző nevében történő megkötésének szükségessége mögött a szerző konfliktusokkal terhelt családi helyzete és az a tény állt, hogy hozzátartozói nem járultak hozzá a megfelelő temetésről való gondoskodáshoz. A Bizottság ugyanakkor tudomásul veszi a szerző azon érvelését is, hogy a gyámhatósági szerződésalkötést jóváhagyó dokumentum nem tartalmazza ezeket az indokokat.

11.4 A Bizottság azt is tudomásul veszi, hogy a szerző a szerződés megkötésekor mindössze 42 éves volt, jó egészségi állapotnak örvendett, és abban a pillanatban nem fenyegetett a halála közvetlen veszélye. Tudomásul veszi továbbá, hogy a szerző állapota a kapott ellátásnak köszönhetően nagymértékben javult. A Bizottság tudomásul veszi továbbá a szerző nyilatkozatát, miszerint a biztosítás megkötése, amelynek kizárólagos célja temetési költségei fedezetének biztosítása, a szerző álláspontja szerint felelőtlen pénzügyi döntés volt, amely ellentétes volt az ő érdekeivel. Azt is figyelembe veszi, hogy noha a szerzőnek jogában áll a biztosítás visszavásárlása a szerződés értelmében, az nem szerezheti vissza a teljes összeget, ami a szerző számára jelentős veszteséget jelent, ugyanis havi járadéka csupán 203 \$. E tekintetben figyelembe veszi, hogy a részes állam nem indokolta meg az életbiztosítási szerződés szerző nevében történő megkötésének sürgősségét vagy szükségességét, tekintettel mindezen körülményekre.

11.5 A Bizottság visszautal arra, hogy az Egyezmény 12. cikke értelmében, a részes államok kötelessége elismerni, hogy a fogyatékossgal élő személyeket az élet minden területén másokkal azonos alapon megilleti a jog-, illetőleg cselekvőképesség. Az Egyezmény 12. cikke 4. bekezdése értelmében, a részes államok kötelessége biztosítani, hogy a cselekvőképesség gyakorlására vonatkozó valamennyi intézkedés, a nemzetközi emberi joggal összhangban, megfelelő és hatékony biztosítékokat tartalmaz a visszaélések megelőzésére. Az ilyen biztosítékoknak garantálniuk kell, hogy a cselekvőképesség gyakorlására vonatkozó intézkedések tiszteletben tartják a személy jogait, akaratát és választásait, összeférhetetlenségtől és indokolatlan befolyástól mentesek, arányosak és a személy körülményeire szabottak, a lehető legrövidebb időre vonatkoznak, továbbá hogy a hatáskörrel rendelkező, független és pártatlan hatóság vagy igazságügyi szerv rendszeresen felülvizsgálja azokat. A Bizottság visszautal arra is, hogy az Egyezmény 12. cikkének 5. bekezdésével összhangban a részes államok kötelesek minden megfelelő és hatékony intézkedést megtenni a fogyatékossgal élő személyeknek a pénzügyeik ellenőrzéséhez való egyenlő joga biztosítására.

11.6 A Bizottság továbbá visszautal arra, hogy az 1. számú Általános Kommentárjának 21. pontja értelmében, amennyiben jelentős erőfeszítések után sem kivitelezhető az egyén akaratának és választásainak meghatározása, az „akarat és választások legjobb értelmezésének” kell felváltania a „legfőbb érdek” meghatározását. Ez tiszteletben tartja az egyén jogait, akaratát és választásait, a 12. cikk 4. bekezdésével összhangban. A „legfőbb érdek” elve nem olyan biztosíték, amely megfelel a 12. cikknek a felnőttek vonatkozásában. Az „akarat és választások” paradigmának kell felváltania a „legfőbb érdek” paradigmát annak biztosítása érdekében, hogy a fogyatékossgal élő személyek másokkal egyenlő alapon élvezzék a cselekvőképességhez való jogot. Ezzel kapcsolatban a Bizottság figyelembe veszi, hogy a részes állam nem tudta bizonyítani, hogy jelentős erőfeszítéseket tett volna a szerző akaratának és választásainak meghatározására, illetve a szerző akaratának és választásainak legjobb értelmezésére.

11.7 A Bizottság továbbá tudomásul veszi a szerző azon érvelését is, miszerint a gyámhatóság és gondnoka eljárása figyelmen kívül hagyta az Egyezmény 12. cikkének 3. bekezdését is, amely szerint a részes államnak kötelessége a fogyatékossgal élő személyek számára biztosítani a hozzáférést ahhoz a támogatáshoz, amelyre szükségük lehet a cselekvőképességük gyakorlásában. A Bizottság álláspontja szerint, bár a részes államoknak némi mozgástere van annak meghatározásában, hogy milyen eljárási szabályok tehetik lehetővé a fogyatékossgal élő személyek számára cselekvőképességük gyakorlását,⁵ tiszteletben kell tartaniuk az eljárási

⁵ Lásd Medina Vela kontra Mexikó (CRPD/C/22/D/32/2015), 10.6. pont; és Jungelin kontra Svédország (CRPD/C/12/D/5/2011), 10.5. pont

biztosítékokat és a személy jogait. E tekintetben, a Bizottság visszautal arra, hogy a részes állam első időszaki jelentésének záró észrevételeiben a Bizottság azt javasolta, hogy a részes állam hatékonyan alkalmazza a Polgári Törvénykönyve és a kapcsolódó jogszabályai szerinti jelenlegi felülvizsgálati folyamatot, hogy azonnali lépéseket tegyen a gondnokságtól való eltérés érdekében, hogy a helyettesítő döntéshozatalról olyan támogatott döntéshozatalra történjen áttérés, amely tiszteletben tartja a személy autonómiáját, akaratát és választásait, és maradéktalanul megfelel az Egyezmény 12. cikkének, beleértve az egyén azon joga tekintetében, hogy saját jogán adja és vonja vissza megfelelő tájékoztatáson alapuló beleegyezését a gyógykezelésbe, férjen hozzá az igazságszolgáltatáshoz, szavazzon, házasságot kössön, munkát végezzen és megválassza lakóhelyét.⁶ A szerző esetében a Bizottság megjegyzi, hogy tekintettel arra, hogy cselekvőképessége a szerződés megkötésekor kizárt volt, a szerző nem kapott lehetőséget arra, illetve nem biztosították számára a támogatást vagy a szükséges alkalmazkodást ahhoz, hogy gyakorolhassa pénzügyeivel kapcsolatos jogait.

11.8 A Bizottság a fentiekre tekintettel úgy ítéli meg, hogy a gyámhatóság határozata, amellyel feljogosította a szerző gondnokát arra, hogy a szerző nevében életbiztosítási szerződést kössön anélkül, hogy jelentős erőfeszítést tett volna a szerző akaratának vagy választásainak meghatározására, illetve az akaratának és választásainak „legjobb értelmezésére”, az Egyezmény 12. cikke 3., 4. és 5. bekezdései szerinti jogai megsértésének minősül.

C. Következtetések és ajánlások

12. A Fakultatív Jegyzőkönyv 5. cikke alapján eljárva, a Bizottság álláspontja, hogy a részes állam nem teljesítette az Egyezmény 12. cikkének 3., 4. és 5. bekezdéseibe foglalt kötelezettségeit. A Bizottság ezért a következő ajánlásokat teszi a részes államnak:

(a) A szerzővel kapcsolatban a részes állam köteles:

(i) Hatékony jogorvoslatot biztosítani a szerző számára, ideértve az életbiztosítási szerződés visszavásárlásában nyújtott támogatást erre vonatkozó igény esetén, és kártalanítani őt az anyagi veszteségéért, vagyona teljes helyreállításának biztosítása érdekében, beleértve a beadvány benyújtásával kapcsolatos jogi költségeket és az Egyezmény szerinti joga megsértéséért való kártérítést;

(ii) Közzétenni a jelen Állásfoglalást és azt széles körben, hozzáférhető formátumban terjesztetni, hogy a lakosság minden rétege számára elérhető legyen.

(b) Általánosságban, a részes állam köteles intézkedéseket tenni a hasonló jogsértés jövőbeni megelőzése érdekében, többek között a következők révén:

(i) Azonnali lépéseket kell tenni a gondnokságtól való eltérés érdekében, ideértve a Polgári Törvénykönyv vonatkozó rendelkezéseinek hatályon kívül helyezését annak érdekében, hogy a helyettesítő döntéshozatalról a támogatott döntéshozatalra térjen át, amely tiszteletben tartja a személy autonómiáját, akaratát és választásait, teljes összhangban az Egyezmény 12. cikkével, beleértve az egyének azon jogát illetően, hogy saját jogukon ellenőrizzék pénzügyeiket;

(ii) Biztosítani kell, hogy a fogyatékossgal élő személyekkel és az őket képviselő szervezetekkel konzultálva és együttműködve nemzeti, regionális és helyi szinten megfelelő és rendszeres képzésben részesüljön minden szereplő, beleértve a köztisztviselőket, a bírákat és a szociális dolgozókat is, a fogyatékossgal élő személyek cselekvőképességének elismeréséről és a támogatott döntéshozatal mechanizmusairól.⁷ 13. A Fakultatív Jegyzőkönyv 5. cikkével és a Bizottság eljárási szabályzatának 75. szabályával összhangban a részes államnak hat hónapon belül írásbeli választ kell benyújtania a Bizottsághoz, amelyben ki kell térni a jelen Állásfoglalás és a Bizottság ajánlásai fényében megtett intézkedésekre vonatkozó tájékoztatásra is.

